

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av hus C, Tullinge gård, Botkyrka kommun

Linderson, Hans

2014

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Linderson, H. (2014). *Dendrokronologisk analys av hus C, Tullinge gård, Botkyrka kommun*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2014:27). Lund University.

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

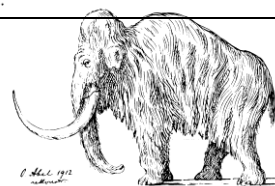
Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

17 mars 2014

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2014:27
Hans Linderson
**DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV TULLINGE GÅRD, BOTKYRKA
KOMMUN**

Uppdragsgivare: Botkyrkas församling, Box 240, 147 01 Tumba

Område: Stockholm **Prov nr:** 93273-278 **Antal sågprov:** 6

Dendrokronologiskt objekt: Vägg 1 och 2 nord-sydliga mellanväggar, prov 3 norra ytterväggen

Resultat:

Dendro nr:	VäggNr : Prov	Träd- slag	Antal år; 2 radier om inget annat anges	Splint (Sp) Bark (B) Vankant (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalv- året)	Trädets egenålder, Uppskattning ±10
93273	1:A	Tall	70	Sp 46, W	1726	V 1726/27	90
93274	1:B	Tall	77	Sp 47, W	1726	V 1726/27	100
93275	2:A	Tall	68;1	Sp 40, W	1725	V 1725/26	90
93276	2:B	Tall	68	Sp 57, W	1727	V 1727/28	90
93277	2:C	Tall	81	Sp 63, W	(1661)	(V 1661/62)	100
93278	3	Tall	81	Sp 50, W	Ej datering	-	110

Resultatuppgifter inom parentes är inte helt säkra uppgifter

Kommentarer till resultatet

Fyra av fem prover från vägg 1 och 2 enligt skiss dateras. Virket är avverkat **vinterhalvåret 1725/26, 1726/27 och 1727/28**. Rimligen har man samlat virke några säsonger för att föra upp byggnaden 1728 eller något år senare. Virkets proveniens är Sörmland.

Prov 2C är taget från samma vägg som 2A och 2B men längre mot söder och därmed i en möjlig äldre byggnadsdel. Detta prov avviker helt tydligt från huvudgruppen. Virket är sannolikt avverkat vinterhalvåret 1661/62 men dateringen uppnår inte helt de kriterier vi ställer på en säker datering. Detta beror på att endast ett prov är taget på virke med denna ålder och årsringstalet är måttligt. I den mån det går att ta fler prover i anslutande stockvarv så kan det starkt rekommenderas för att säkerställa dateringen.

Prov 3 dateras inte, att den inte passar med något av de andra proverna tyder på att den är från någon annan källort eller annan ålder.

Hans Linderson, laboratorieföreståndare, Lunds Universitet

Beskrivning av tabellen ovan

”Dendronummer”, är en unik identitet för varje prov hanterade på laboratoriet.

”Antal år”, årsringar som är analyserade i vissa fall har det inte varit möjligt att mäta årsringsbredden, då har årsringarna räknats, vilket har markerats med ”+n”.

I samma kolumn förekommer någon gång noteringen ”ew” eller ”lw” dessa termer härrör från engelskans early wood (vårved) och late wood (sommarved) och beskriver graden av den yngsta/sista årsringens utveckling. Detta indikerar att virket är avverkat på sommaren.

”splint, vankant, bark” indikerar hur många årsringar som saknas i provet. Förutsatt att provet går att datera och man har vankant eller bark i provet så får man en årsexakt datering (extrema undantag finns). ”nära vankant” uppges när det finns indikationer om detta, till exempel i fältanteckningar eller om en sågskiva följer en naturlig kurvatur i rundvirket. Om vankant (den rundade avslutningen av virket där barken har försvunnit) saknas och splinten syns kan man beräkna fällningsåret med hjälp av splintstatistiken för olika trädslag och förhållanden. Vanligtvis används 17 ± 7 år på ek och en mer varierad bild på tall med en maximal variation på ± 20 år. Saknas splinten (”ej sp”) anges en så kallad ”efterdatering” (*terminus post quem*). Virket får då en äldsta möjliga datering. Teoretiskt kan virket vara hur ungt som helst men mer troligt handlar det om upptill några tiotal år senare avverkning än angivna efterdatering. Detta diskuteras vanligtvis i rapporten.

”Datering av yttersta årsring i provet”, är alltid årsexakt vid en datering. Om provet inte kan korsdateras med en daterad dendrokronologisk serie anges ”ej datering”. Detta uppträder oftast vid ett litet årsringsantal (unga/snabbvuxna/kraftigt nedbrutna träd), udda trädslag (i Sverige är ek och tall bäst), för få prover från den undersökta konstruktionen, störd tillväxt etc.

”Beräknat fällningsår” här görs en beräkning utifrån dateringen av den yttersta årsringen i provet och hur många årsringar som beräknas saknas i provet. Felmarginalen som anges täcker mer än 95 procent av proverna. Finns barken eller vankanten kvar på provet ges dateringen påföljande vinterhalvår om inga andra noteringar har gjorts. Vinterhalvåret avser trädets viloperiod så att ingen årsringsbildning sker i stamvirket, viloperioden påbörjas normalt i augusti och pågår till maj söder om Norrlandsgränsen (ungefär Dalälven). Stamvirkets viloperiod blir succesivt längre mot fjällens trädgräns.

I kolumnen längst till höger har trädets bedömda egenålder noterats.

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.

Vid kompletterande prov inskickade inom ett år debiteras endast provkostnaden.

Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.

Proverna kommer att ingå i RAÄ´s arkiv och förvaltas av laboratoriet

Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare

Lunds Universitet

Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund

E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se

Tel: 046-2227891